

PROTOKOLL

fra møte i Fylkesstyret Nord-Trøndelag

Møtedato 03.12.2012 Vår dato: 04.12.2012
Møtetid 10:00 Utvalgssekretær Nord-Trøndelag Bondelag
Møtested Steinkjer Telefon

Sak 11/01686

Som medlemmer møtte: Asbjørn Helland, Kåre Peder Aakre, Trond Hodne, Anders Røflo, Inger Hovde, Johan Kristian Daling, Marna Ramsøy, Erik Melting.

Forfall:

Som varamedlem møtte:

Til behandling:

Faste saker :

- 1/2012 Godkjenning av innkalling og saksliste
Vedtak: Godkjent
- 2/2012 Godkjenning av protokoll
a) Protokoll fra styremøte 29.oktober.
Vedtak: Godkjent
- 3/2012 Siden sist / åpen post
a) Arbeid opp mot Høyre – alle rapporterer
b) Verving – alle rapporterer+ referat fra vervekursene
c) Snåsasamling v/Asbjørn
d) Kornmøtene v/ Anders og Kåre Peder
e) Årsmøter i lokallagene v/ de som har vært på møter

Årsmøter: Skatval: godt oppmøte, tema grøfting. Hegra: ikke så godt oppmøte, tema grøfting. Lånke: lederskifte. Høylandet: 9 stk, gjenvalg leder, romslig økonomi. Namsos: tema grøfting, negativ til smørimport. Inderøy: 24 stk, ny leder. Namsskogan og Røyrvik: 22 stk, fjell-landbruket. Vuku: 14 stk, god stemning. Snåsa: 15 stk, kom. Tilskudd, god økonomi. Lierne: 24 stk, kjøttproduksjon. Overhalla: 10 stk, dårlig oppmøte, litt negativt. Kommer ikke inn på skolen med landbruksspillet.

Vedtak: a) De som enda ikke har vært i kontakt med sine fadderlag og Høyre-kontakter følger opp dette. b) Medlemslister over alle lokallag sendes ut til styremedlemmene for oppfølging av fadderlag og verving. c)- d) Til orientering e) Godtgjørelse til tillitsvalgte i lokallagene praktiseres ulikt, det er etterspurt informasjon om dette. Administrasjonen innhenter oversikt over praksisen for dette fra lokallagene.

- 5/2012 Invitasjoner/møter/arrangement
- a) Samling for Bondelagets repr. i innovasjon Norge styrene 7. des.
 - b) Landbrukets temakonferanse/ Mat og landbruk 16. og 17. jan.2013
 - c) Møte med fylkesrådet 15. januar
- Vedtak:** a) Trine Hasvang Vaag skal dit og representerer Bondelaget. Ingen fra fylkesstyret deltar. b) Asbjørn deltar c) Asbjørn og Marit deltar.
- 6/2012 Media
- a) Det jobbes fremdeles opp mot Nationen om sak på melkprod. på Leka.
 - b) Adressa har blitt oppfordra til å skrive om grisen, fra spedgris til ribbe.
 - c) Ny sak i Trønderavisa før jul. Asbjørn i Plussmagasinet?
- 7/2012 Fylkeskontoret informerer
- a) Ressurssituasjonen ansatte.
Brita fortsetter i 100 % stilling, Ove Magne i 60 % stilling.
Prosjektet Kompetanseløft Trønders landbruk – arbeides med en jobbfordeling mellom fylkesmannen og adm. i Nord-Trøndelag Bondelag.
 - b) Skattekurs ble arr. 26.-28. november med totalt ca 130 deltakere
 - c) Munn- og klauvsyke øvelse. Mattilsynet.
 - d) Landbrukshelg. Ungebønder-kurs 26.-27. januar. Det jobbes med opplegg.

Saker til behandling

47/12 12/01213-4 Evaluering ledermøte - ledermøte neste år

Vedtak

Styret evaluerte ledersamlinga og diskuterte neste års ledersamling.

Saksutredning

7. november arrangerte vi felles ledermøte i Trondheim. I etterkant er det sendt ut ei spørreundersøkelse via Questback. Alle deltakerne fra Møre og Romsdal, Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag Bondelag har fått invitasjon til å svare på spørreundersøkelsen. 69 har svart.

Spørreundersøkelsen viser at deltakerne var jevnt over veldig fornøyde. Se vedlagt rapport.

Styret må begynne å tenke igjennom hvordan ledermøte skal arrangeres i 2013:

Vanlig ledersamling?

Felles med andre/besøke andre fylkeslag/invitere andre fylkeslag hit?

Tur ?

Kommentarene som kom på spørsmål 12. Hvordan mener du ledermøte bør arrangeres?

Bedre tid til å diskutere saker i bondelaget..

men skjønner det ble travelt når vi skulle ha felles med alle de andre org.

Variere mellom store og mindre samlinger

positivt at vi har møter i lag en gang i blant.

kan ha det hvert 3 år . greit å ha det i Trondheim

En dag for hvert faglag og en dag felles er veldig greit

Det er jo fint at det kommer mye resusjer fra sentralt hold men det burde være mere tid til debatter og komme fram med meninger i mindre

sammenhenger kanskje samarbeid bondelagene imellom hade vert nokk

helt greit med 2-3 fylker samles , sikkert lettere å få toppledelsen i organisasjonene

Felles ledermøte med andre fylker hvert annet eller hvert tredje år

Felles ledermøte/temakonferanse annenhvert år. Lokallagene trenger tid til å diskutere/snakke/spørre. Tips til de som holder innlegg: Unngå å ta

tak i for mye innenfor tidsramma. Vanskelig å holde følge når det skal snakkes så rasende fort at ord og setninger kommer bort. Statsråden,

Bjørke og Smedshaug havna litt i den fella.

slik som i år,berre med litt bedre organisert gruppearbeid

Dette ble for stort, For mye fokus på det kommende valg. for lite på det som opptar oss i lokallaga.

Greit med variasjon mellom store fellesmøter og mindre møter.

Bør ikke være felles alle år, men kanskje annethvert. Kan da gå på omgang mellom fylkene. Leder møtet kan være felles, uavhengig om tine,

nortura od de andre er med eller ikke.

bra modell dette.

Det er viktig at toveiskommunikasjonen fungerer - mellom ledelse og tillitsvalgte. Dette er alltid en utfordring.

Gjerne sammen med andre fylkeslag

Trondheim er godt med tanke på geografien:-)

synes det fungerte bra

Fungerte bra, men litt for små lokaler og trangt i lunsjen.

Synes dette opplegget var vel egnet som felles ledermøtet som kan gjentas ca. hvert 3. år.

Musikken etter middagen ble vel enspora.

Viktig å møte andre ledere. Mye erfarings utveksling. Lite "fart" i lederen.

Ikke topp skår fra meg, temaet er ikke det mest inspirerende for meg. Lurt å samle midt-norge, gode foredragsholdere.

Tror det kan være greit å videreføre den modellen som ble brukt i år, med event. små justeringer etter behov.

de aransjeres so i år

Varier oppleggene år for år.

møte var generelt meget bra. mye positivt å ta med seg videre.

Var ikke tilstede torsdag,derfor kun vurdering av onsdag

48/12 12/01177-23 Aktive lokallagsmidler 2012

Vedtak

Aktive lokallagsmidler fordeles som foreslått i saksframlegget.

Saksutredning

Nord-Trøndelag Bondelag er tildelt kr. 205 344 fra Norges Bondelag.

Det ble sendt ut søknadsskjema per e-post til lokallagslederne. De som ikke søkte innen fristen 5. november, er fulgt opp. 31 lokallag har søkt om aktive lokallagsmidler. I 2011 vedtok styret å øke satsene for Åpen gård og Landbruksspillet, i tillegg ble det opprettet en ny post på mediearbeid.

Annonsering av Åpen Gård utgjør kr. 13670,50, disse utgiftene er belastet aktive lokallagsmidler. Kroner 3196,80 er forskutert til lokallag. Potten som er igjen til fordeling er kr 188 476,70.

Administrasjonen har gått igjennom søknadene som har kommet inn, og lagt inn et forslag til fordeling. Se tabell.

Fordeling av Aktivt lokallagsmidler 2012

Lokallag	Tilskuddsberettiget aktivitet						Tildelt AL-midler
	Åpen gård	Landbruks- spillet	Politisk- arbeid	Skole/ landbruk	Bygda- arrangementer	Media	
	kr. 5000	kr. 3000	kr. 3000	kr. 3000	kr. 3000		
170201 Sparbu			3 000				3 000
170203 Ogndal			3 000	3 000			6 000
170204 Egge og Kvam	5 000		3 000			2 000	10 000
170205 Beitstad							0
170207 Stod			3 000	3 000	3 000		9 000
170302 Namsos							0
171101 Meråker			3 000				3 000
171401 Stjørdal							0
171402 Lånke							0
171403 Skatval			3 000				3 000
171404 Hegra			3 000	3 000			6 000
171405 Skjelstadmark							0
171701 Frosta			3 000			2 000	5 000
171801 Leksvik			3 000	3 000			6 000
171901 Åsen			3 000		3 000		6 000
171902 Skogn			3 000				3 000
171903 Ekne			3 000	3 000	3 000		9 000
171904 Nesset	5 000						5 000
171905 Frol							0

171906 Ytterøy			3 000		3 000		6 000
172101 Verdal			3 000			2 000	5 000
172102 Vuku			3 000	3 000	3 000		9 000
172301 Mosvik		3 000			3 000		6 000
172401 Verran					3000		3000
172501 Namdalseid			3 000	3 000	3 000	2 000	11 000
172901 Inderøy	5 000	3 000	3 000		3 000	2 000	16 000
172903 Sandvollan			3 000				3 000
173601 Snåsa			3 000				3 000
173801 Lierne					3 000		3 000
174001 Namsskogan og Røyrvik			3 000		3 000		6 000
174201 Grong					3 000		3 000
174301 Høylandet							0
174302 Øvre Høylandet			3 000		3 000		6 000
174401 Overhalla (ikke levert søknad)				3 000	1476		4476
174801 Fosnes	5 000		3 000				8 000
174901 Flatanger							0
175001 Vikna							0
175101 Nærøy			3 000	3 000	3 000	2 000	11 000
175103 Foldereid			3 000				3 000
175501 Leka	5 000		3 000				8 000

188 476

Overhalla har ikke levert skriftlig søknad, men per telefon, og beløpet på kr 1476 er lagt dit for å fordele alle midlene.

Mottatt	kr.	205 344
Annonsering	kr.	-13 671
Allerede utbetalt		-3 197
		-188 476
Til fordeling	kr.	0

49/12 12/01548-2 Strategi-og arbeidsplan 2013 første behandling

Vedtak

Administrasjonen utarbeider utkast til strategi- og arbeidsplan på bakgrunn av diskusjonen i styret.

Saksutredning

Strategi- og arbeidsplanen for Nord-Trøndelag Bondelag vedtas på årsmøtet i Nord-Trøndelag Bondelag etter forslag fra styret. Form og fasong på dette kan endres og styret velger selv sin arbeidsform for å komme fram til strategi- og arbeidsplanen.

Vedlagt ligger strategi- og arbeidsplan for 2012:

Visjon: Vi får Nord-Trøndelag til å gro!

Hovedmål:

- Være ledende i utviklingen av nordtrøndersk landbruk.
- Være nordtrønderbondens viktigste redskap i arbeidet for bedre økonomi og rammevilkår.
- Utfordre bøndene i Nord-Trøndelag til å utvikle egne ressurser på gården og i bygda.

Strategi:

- Organisasjonsutvikling
- Sikre bedre økonomi og gode og langsiktige rammevilkår
- Utnytte mulighetene innen miljø, klima og energi
- Utvikle landbruket i Nord-Trøndelag.

Strategi: Organisasjonsutvikling		
Suksessfaktor	Beskrivelse	Tiltak
100% oppmøte på årsmøte	Tillitsvalgte mener det positivt å møte opp på arrangement i regi Nord-Trøndelag Bondelag. Årsmøtet ansees som den viktigste arenaen for drøfting av landbrukspolitiske spørsmål i Nord-Trøndelag.	Godt program, med innledere med innflytelse God kontakt med lokallagene gjennom året Oppfordring til deltagelse på regionmøtene
6 000 medlemmer i 2015	Nord-Trøndelag Bondelag nedgang i medlemstallet.	Synlig i media Tydelig argumentasjonen om kollektiv medlemsnytte og egennytte. Økt aktivitet i lokallagene.

		Diskutere og skape arenaer for diskusjon av landbrukspolitikken. Videreutvikle arbeidet i verveutvalget. Oppfordre lokallagene til verving.
Bondelaget synes og høres i lokal- og regional pressen	Det må bli en naturlig del av lokallagenes jobb å ha kontakt med og spille inn saker til media.	Følge opp kommunikasjonsstrategien i Norges Bondelag, og utarbeide en egen mediestrategi. Ha bruk av media som tema på regionmøtene.
Kontakt med kommunene i alle lokallagene	Alle lokallagslederne har et godt kontaktnett opp mot kommuneledelsen, og det er naturlig for kommunepolitikere å rådføre seg med lokallagslederne.	Oppfordre til kontakt med kommunene på regionmøtene.
Sikre god drift i lokallagene	Aktivitet i lokallagene er positivt for medlemmene og sikrer tilhørighet til Bondelaget. Lokallagslederen skal føle tilhørighet til Nord-Trøndelag Bondelag og føle at det lett å ta kontakt.	Ha drift av organisasjonene som tema på regionmøtene og tilby kurs. God kontakt med styret/adm og lokallagene gjennom året. Oppfølging av fadderlagene gjennom jevnlig telefonkontakt.

Strategi: Sikre bedre økonomi og gode og langsiktige rammevilkår

Suksessfaktor	Beskrivelse	Tiltak
Bedre økonomi	Gjennomslag i jordbruksforhandlingene.	Reell påvirkning på Norges Bondelag God kontakt med politikerne Bygge allianser Fokus på fakta om situasjonen i landbruket, mer FOU
Stor oppslutning om selvforsyningsgrad	Forståelse for behovet for økt matproduksjon i verden og i Norge. Det norske folk vil ha norsk mat. Den norske befolkning og politiske partier har selvforsyning som mål.	God deltagelse i vårens kampanje Tett kontakt med fylkes- og stortingspolitikere Synlig i media
Trygge situasjonen for beitenæringa	Beitenæringa trues av rovdyr	Tett kontakt med politikere, rovviltnemnda og Norges Bondelag Synlig i media
Redusert gjennomsnittsalder på aktive brukere	Ungdom ser mulighet i å gå inn i matproduksjon. Det er framtidsutsikter i matproduksjon.	Positiv omtale av landbruket i media Styrke og forbedre ungdomssatsingen Utdanning

Strategi: Utnytte mulighetene innen miljø, klima og energi

Suksessfaktor	Beskrivelse	Tiltak
Reduser metangass og lystgass utslipp	Bedre rammebetingelsene slik at det blir økonomi i å bygge biogassanlegg.	Arbeide for bedre rammebetingelser.
Landbruket som energiproducent	Bedre rammebetingelser som sikrer lønnsomhet i energiproduksjon fra landbruket.	Arbeide for bedre rammebetingelser.

Strategi: Utvikle landbruket i Nord-Trøndelag

Suksessfaktor	Beskrivelse	Tiltak
Øke matproduksjonen	Det er behov for økt matproduksjon i verden og Norge. Matproduksjonen i Nord-Trøndelag har økt.	Bedre økonomi for aktive bønder.
Økt kompetanse	God og riktig kompetanse gir fortrinn og styrker utviklinga av næringa.	Ta aktiv del i oppfølgingen av den regionale la landbruksmeldinga og kompetanseløftet. Og dialog med Fylkeskommunen om tildeling av RLK- midler.
Befeste Inn på tunet som Næring	Synliggjør næringspotensialet ovenfor bøndene. Bedre kjennskap til næringen blant etterspørrere; kommunene, NAV, helsevesen.	Videreutvikle arbeidet i Inn På Tunet utvalget

50/12 12/01364-3 Plan for regionmøtene

Forslag til vedtak

Styret diskuterte detaljene rundt regionmøtene. Innhold i plansjer og hvordan møtene skal legges opp.

Saksutredning

Tema for møtene blir:

- Stortingsvalg 2013
- Vervekampanjen ”Tørre å spørre”
- Valgkomiteen
- Aktuelle saker
 - o Herunder innspill til prinsippprogrammet og timeplan for innspill til jordbruksforhandlingene.

Stortingsvalg 2013

Målet med dette temaet er å motivere lokallagene til å gjøre en innsats fram mot valget 2013 for å synliggjøre landbrukets betydning i kommunen både ovenfor lokalpolitikere og folk flest, påvirke partiprogrammene, og sette landbruket på dagsorden i valgkampet (valgkamparrangement). Lokallagene skal motiveres og de skal bli tryggere i rollen ovenfor politikere.

Vervekampanjen ”Tørre å spørre”

Målet med dette temaet er å skape en vervekultur i Bondelaget. Vervekampanjen er i full gang, og det må det informeres om og motiveres til verving på regionmøtene. Vervemapper brukt under vervekursene, tas med på regionmøtene, slik at de som ikke deltok på kurs får ei mappe.

Valgkomiteen

Medlemmer fra valgkomiteen deltar på regionmøtene for å bevisstgjøre lokallagene på deres rolle i forhold til å spille inn kandidater til valgkomiteen.

Tidsplan – kveldsmøte

19.00 – 20.00 Stortingsvalg 2013

20.00 – 20.45 Kveldsmat

20.45 – 21.15 Vervekampanjen ”Tørre å spørre”

21.15 – 21.30 Valgkomiteen

21.30 – 22.00 Aktuelle saker

Det ble vedtatt på styremøte 29.10.12 at vannrammedirektivet skal tas opp som tema på regionmøtene.

Dato	Tids-punkt	Sted	Region	Lokallag	Deltager fra fylket	Deltagere fra valgkomiteen
5. des	10.30	Kommune-styresalen	Ytre Namdal	Vikna, Nærøy, Foldereid, Leka	Kåre-Peder og Asbjørn	

6. des	19.00	Hegramo Kafe	Stjørdal	Meråker, Stjørdal, Lånke, Skatval, Hegra, Frosta, Skjelstadmark	Trond og Marit	
6. des	19.00	Jækta Fjordstue (Mosvik)	Inderøy, Mosvik Leksvik	Inderøy, Sandvollan, Mosvik, Leksvik	Asbjørn og Inger	
11. des	19.00	Bakklund hotell	Verdal Levanger	Verdal, Vuku, Åsen, Skogn, Ekne, Nesset, Frol, Ytterøy	Asbjørn og Anders	
11. des	19.00	Mære	Steinkjer og Verran	Sparbu, Ogdal, Egge/Kvam, Beitstad, Stod, Verran	Johan Kristian og Kåre Peder	
12. des	10.00	Grong Gårdsmat	Indre Namdal	Grong, Høylandet, Øvre-Høylandet, Snåsa, Lierne, Namsskogan/ Røyrvik	Trond og Johan Kristian	
12. des	19.00	Namdalsshagen (Namsos v/ Bohus)	Midtre Namdal	Namdalseid, Flatanger, Namsos, Overhalla, Fosnes	Asbjørn og Marit	

**51/12 12/01548-1 Innhold/program årsmøtet i Nord-Trøndelag
Bondelag 2013, første drøfting**

Vedtak

Styret diskuterte årsmøtet, og administrasjonen arbeider videre ut fra innspillene fra styret.

Saksutredning

I denne saken legges det opp til at styret diskuterer innholdet i årsmøtet 2013.

Følgende er klart:

Det legges opp til to-dagers årsmøte på Snåsa Hotell. – Hotellet ok
Nils T Bjørke deltar begge dager.

Følgende er ikke avklart:

Programmet er ikke diskutert. I valgåret 2013 foreslår administrasjonen at det, i tillegg til de vanlig årsmøtesakene, legges opp til en politisk debatt med noen av, eller alle, førstekandidatene til partiene. Dette kan enten legges opp som en debatt mellom de største partiene og for å synliggjøre motsetningene feks; Ap, SP, H og FrP, alternativt kan vi også invitere Sv, KrF og V i tillegg. Det er avgjørende å få en god debattleder. Øystein Syrstad kan spørres.

Denne er tenkt åpen for publikum. Formiddagen er et bra tidspunkt for pressen og det er mulig for bøndene å komme etter fjøset.

Åpning av møtet. Skal vi ha noen eksterne som er med å åpne møtet?

Kultur ved åpninga av møtet?

Skal vi ha resolusjonskomite? Dette er kanskje mer aktuelt nå enn tidligere som følge av at innspillene til jordbruksforhandlingene nå gjøres via Questback og at man kanskje ønsker å fokusere sterkere på eksterne ting (valg). En kan også gjøre det slik at styret fremmer forslag til uttalelse fra møtet.

Velkommen til bords – hvem leder middagen torsdag kveld?

Kultur/underholdning torsdag kveld? Musikk/dans?

Skal vi dele ut Vi vil prisen?

Forslag til program

7.mars:

1100-11.30 Ankomst og kaffe + rundstykker/lunsj

11.30-14.00 Politisk debatt med listetoppene i fylket. Med pause.

14.00-14.30 Pause

14.30-14.45 Åpning av årsmøtet ved møteleder, konstituering

14.45-15.30 Leders tale v/ fylkesleder Asbjørn Helland
15.30-16.10 Nils T Bjørke
16.10-16.30 Pause
16.30-18.00 Spørsmål og debatt
19.30 Middag

8.mars

Frokost

Behandling av årsmelding 2012, regnskap 2012, budsjett 2013 og arbeidsplan 2013
Behandling av innkomne saker
Framlegging og behandling av resolusjon. Skal vi ha resolusjonskomite og resolusjon?

Gruppearbeid: Skal vi ha gruppearbeid?

Verving

Pris til årets lokallag

Valg

13.00-14.00 Lunsj og slutt

Evaluering årsmøtet 2012

Styrets evaluering av årsmøtet i 2012 var følgende:

- Bra stemning, glimt i øyet
- Bra med 3 min. taletid, mange fikk komme med innlegg
- For kort debattid
- Møte holdt på til 16.15, 45 min. lengre enn oppsatt, uheldig da mange skulle hjem til fjøs.
- Vil vurdere 2 dagers årsmøte
- Mangler en som løfter årsmøtet, a'la Bjørnar Skjevik i 2011
- Bedre tid til oppsummering ønskes
- Bra årsmøte, godt engasjement
- Godt innlegg fra Skallerud, men bomma på temaet. Noe uenighet i styret om dette.
- Godt miljø, mange snakker sammen.
- Vi har noe i Nord-Trøndelag som ingen andre har – dette må vi dyrke!

Innkalling til (jfr vedtekter):

Leder + utsendinger fra lokalalgene

Styremedlemmene i fylkesbondelaget.

To utsendinger valgt av Norges Bygdekvinnelag i fylket.

To utsendinger valgt av Norges Bygdeungdomslag i fylket.

Medlemmer av Norges Bondelags styre og representantskap som bor i fylket. (Trine Hasvang Vaag, Lars Petter Bartnes, Eilif Due (HOFF))

Møteleder: Jørgen Tømmerås

Medlemmer av Norges Bondelags årsmøte som er valgt av fylkesbondelaget.

Leder i Grønt utvalget i Norges Bondelag Johan Arnt Hernes

Gjester som inviteres (frivillig) – Hvem skal inviteres?

Valgkomiteen i Nord-Trøndelag Bondelag
Ledere i utvalgene
Fylkesmann; Inge Ryan
Landbruksdirektør: Kirsten Ingjerd Værdal
Fylkesråd: Terje Sjøvik
Leder i rovviltnemnda region 6
Leder i: NTSP, NTAP, NTSV, NTV, NTKrF, NTH, NTFrP
Nord-Trøndelag Bonde- og Småbrukerlag
Bjørn Finanger NSN
Torstein Grande Tine,
Harald Lein og Bjørnar Schei FK,
Tine: Torstein Grande
Norsvin,
Sau- og Geit,
Tyr
LHMS, Landbruksrådgivningen, Hint, Mære lb.s.

52/12 12/01402-1 Uttalelse til Nord-Trøndelag Fylkeskommune - jordbruksforhandlingene 2013

Vedtak

Styret ber om at det utarbeides uttalelse til Nord-Trøndelag Fylkeskommune basert på fjorårets innspill, med de tillegg og endringer som framkom i styrets drøfting i styremøte 03.12.12.

Saksutredning

Nord-Trøndelag Fylkeskommune v/fylkestinget uttaler seg hvert år til jordbruksforhandlingene. I den sammenheng ber de om innspill fra oss. Frist for innspill er tidlig januar.

Nord-Trøndelag Bondelag sendte i januar 2012 innspill til Nord-Trøndelag Fylkeskommune som følger nedenfor:

”Nord-Trøndelag fylkeskommune
Postboks 2560
7735 STEINKJER
Norge

Vår saksbehandler
Pål-Krister Vesterdal Langlid
74 13 50 84

Vår dato
04.01.2012
Deres dato

Vår referanse
11/01225-6
Deres referanse

Innspill til Nord-Trøndelag Fylkeskommune angående Jordbruksforhandlingene 2012

Nord-Trøndelag Fylkeskommune har bedt Nord-Trøndelag Bondelag om innspill til årets jordbruksforhandlinger, som bakgrunn for fylkeskommunens behandling og innspill til forhandlingene.

Nord-Trøndelag Fylkeskommune har bedt Nord-Trøndelag Bondelag om innspill til årets jordbruksforhandlinger. Fylkesbondelaget har startet arbeidet med sin uttalelse til Norges Bondelag om jordbruksforhandlingene 2012. Og dette notatet gis de foreløpige hovedprioriteringene fra Nord-Trøndelag Bondelag.

Den nye Stortingsmeldingen om landbruks- og matpolitikken danner bakteppet for vårt innspill. Meldingen fastsetter høye ambisjoner for utviklinga av norsk landbruk og matproduksjon de kommende åra. Meldinga setter etter vår vurdering landbruket og matproduksjonen inn i en videre samfunnsmessig sammenheng enn den forrige Stortingsmeldingen. Dette er svært viktig. Og begrunnelsen er både innenlandske

utviklingstrekk, og ikke minst at framtidig global matsikkerhet har blitt et sentralt tema internasjonalt. Det å sikre nok mat til en raskt økende befolkning i en stadig varmere verden med et villere klima, er den viktigste utfordringen verdens befolkning står overfor på sikt. Landbruket og matproduksjonen har med andre ord blitt viktigere nasjonalt og internasjonalt

Meldingens fire overordna målsettinger for landbruks- og matpolitikken er matsikkerhet, landbruk over hele landet, økt verdiskaping og bærekraftig landbruk. Disse målsettingene er Nord-Trøndelag Bondelag tilfreds med. Nå er det avgjørende å sette inn målretta virkemidler. Ambisiøse målsettinger for landbruket og matproduksjonen må følges opp med ambisiøse virkemiddelbruk, og taktskiftet må komme allerede i vårens jordbruksoppgjør.

Vi er glad for at Stortingsmeldinga har målsettinger om å øke norsk matproduksjon basert på norske ressurser, i takt med befolkningsutviklingen i Norge. Denne målsettingen vil i klartekst innebære en økning i innenlandsk matproduksjon på 20 % innen 2030, tatt i betraktning SSBs prognoser for befolkningsutvikling. Dette understreker behovet for å utnytte jordressursene effektivt også i Norge. Dette gjelder både innmark og utmark.

Landets produksjonspotensial må utnyttes gjennom en politikk som gjør jordbruk og produksjon av mat lønnsomt. Dette krever politisk vilje! Vårens jordbruksforhandlinger blir den første reelle prøven på dette. Vi vil peke spesielt på to forhold i virkemiddelsystemet som må styrkes; tollvernet, samt distrikts- og strukturprofilen.

Tollvernet gir i dag marginal beskyttelse mot import av en rekke sentrale jordbruksprodukter, og det er helt avgjørende å utnytte handlingsrommet i gjeldende handelsavtaler for å styrke tollvernet. Overgang fra spesifikk toll til prosenttoll på flere produkter vil styrke importvernet og gi mulighet til å øke målpriser innenlands. Stortingsmeldingen har klare formuleringer om nettopp dette, og Nord-Trøndelag Bondelag forventer derfor at en styrking av tollvernet på sentrale produkter følges opp i de kommende jordbruksforhandlingene.

Meldingens setter også fokus på **styrking av distrikts- og strukturprofil** i virkemiddelbruken. Vi mener dette er nødvendig for å sikre utnyttelse av de nasjonale jord- og beiteressursene også framover. Vi har opplevd betydelig strukturendring i jordbruket de siste åra, og en ser at dette har fått konsekvenser for produksjon og drift av arealer i marginale områder. En slik styrking av distrikts- og strukturprofilen må skje i form av et betydelig løft i budsjettoverføringene. Dette er helt avgjørende for å nå de nye politiske målsettingene i landbruks- og matpolitikken.

Landbruk for å møte utfordringene

Jordbruk er som kjent den viktigste næringa i Nord-Trøndelag målt i verdiskaping og sysselsettingseffekt. Det nordtrønderske samfunnet er følgelig avhengig av at det føres en landbrukspolitikk som gir incitament til drift og utvikling av landbruket. En landbrukspolitikk som gir inntektsmuligheter for næringa og et aktivt jordbruk med variert bruksstruktur er avgjørende for Nord-Trøndelags utvikling.

Foreløpige hovedprioriteringer fra Nord-Trøndelag Bondelag:

1. Et betydelig inntektsløft for å øke landbrukets konkurransekraft og matproduksjon

2. Et omfattende løft for arbeidskrevende husdyrproduksjoner

3. Investeringsvirkemidler

Et betydelig inntektsløft for å tette inntektsgapet er det grunnleggende kravet.

Vi registrerer at stadig flere brukere er i ferd med å gi opp gårdsdrifta. Arbeidsinnsatsen gir for dårlig betaling. Dette er ikke noe nytt, men tidligere ble denne produksjonen gjerne overtatt av nabobruk. Denne automatikken er ikke lenger tilstede. Nabobrukene har nå ofte stort nok driftsomfang fra før, de planlegger nedleggelse, eller er allerede nedlagt. Det må derfor tilbys bedre rammevilkår, som sikrer framtidig rekruttering til næringa.

Den kronemessige forskjellen i inntekt mellom jordbruket og andre grupper må tettes, dersom næringa i åra framover skal være i stand til å konkurrere om arbeidskraft, og samtidig sikre nødvendige fornying av driftsapparatet og vedlikehold av jordressursene. Dette er helt avgjørende for å styrke matproduksjonen i hele landet. For å ivareta målsettingene i Stortingsmeldinga er det ikke tilstrekkelig å framskrive utviklinga vi har hatt i landbruket fram til i dag. Produksjonsgrunnlaget og produksjonsevnen må økes gjennom virkemiddelbruk som gjør det lønnsomt å produsere mat i Norge.

Inntektsnivået i landbruket er som kjent svært lavt sammenlignet med andre grupper.

Gapet varierer betydelig mellom produksjoner. **De arbeidskrevende**

husdyrproduksjonene har små muligheter for å kompensere et lavt lønnsnivå i landbruket med annen inntekt. Brukerne har til en hver tid ansvar for husdyra. Disse produksjonene utgjør en stor andel av sysselsettinga i nord-trøndersk landbruk. I tillegg er det innenfor disse produksjonene det kreves de største investeringene for å fornye driftsapparatet og sikre framtidig drift. Økonomien i de arbeidskrevende produksjonene bør styrkes med budsjettmidler blant annet gjennom å øke husdyrtilskudd.

Samtidig må en øke målprisene for sentrale husdyrprodukter. Dette forutsetter imidlertid som tidligere nevnt at en utnytter mulighetsrommet i eksisterende WTO-avtale, og fortsatt går over til prosenttoll for utvalgte toll linjer. Importvernet for drikkemelk ble styrket i jordbruksoppgjør for to år siden, og dette var svært positivt. Hvis en eksempelvis ser på tollvernet for ost, vil en overgang til prosenttoll på oster tilsvarende Norvegia og Jarlsberg innebære økt tollbeskyttelse for omkring halvparten av melkevolumet i Norge. Dette vil isolert sett gi mulighet for å øke målprisen på melk med anslagsvis 1 krone fra dagens nivå.

For å kunne øke innenlands produksjon av mat mener Nord-Trøndelag Bondelag at det er viktig både å øke kornproduksjonen og å øke utnyttelsen av grovfor og beiteressursene. Vi mener virkemiddelbruken må sikre bedre lønnsomhet i å utnytte grovforressursene. Kraftforprisen er også viktig for økonomien i husdyrproduksjonene. Vi mener kornprisen ikke kan økes før en samtidig kan kompensere kostnadsøkningen i husdyrproduksjonene med reelle økninger i målpris for husdyrproduktene. For varer som ikke har målpris, vil det være avgjørende å utnytte rommet til å styrke tollvernet. Nødvendig bedring av økonomien i kornproduksjonen bør komme som et grunntilskudd pr kg korn.

Melkeproduksjonen er hjørnesteinsbedriftene i mange nordtrønderske kommuner og en bærebjelke i norsk landbruk, spesielt i distriktsjordbruket. Det er derfor kritisk nødvendig å styrke økonomien i melkeproduksjonen både på kort og lang sikt. Norsk storfekjøtt- og melkeproduksjon trenger en snuoperasjon. Det samlede investeringsbehov i bygningsmasse i norsk landbruk det nærmeste 10-året er anslått til 53 mrd kr. 57% av dette er knyttet til

melkeproduksjon. I nordtrøndersk melkeproduksjon må det investeres 300 mill kroner årlig for å fornye driftsapparatet. En ligger langt under dette nivået i dag.

Nord-Trøndelag Bondelag mener derfor det må innføres en krisepakke utenfor jordbruksavtalens rammer, for å sikre ønsket utvikling i disse produksjonene spesielt. En økning i investeringsvirkemidlene vil lette nyinvesteringer i melk og andre arbeidskrevende produksjoner. Investeringsstøtten bør gis opp til 35% av kostnadsoverslaget. Dette vil ha en utløsende effekt, og bedre lønnsomheten i framtidige utbyggingsprosjekter. Nord-Trøndelag Bondelags holdning er i utgangspunktet at lønnsomheten i den løpende produksjonen bør være så god at investeringsvirkemidlene er unødvendig. Vi ser imidlertid at dette ikke er tilfelle, og mener det vil være nødvendig å prioritere investeringsvirkemidlene sterkere framover, for å sikre nødvendig fornying av driftsapparatet i melkeproduksjonen spesielt. Stortingsmeldingen slår også fast at investeringsvirkemidlene skal styrkes framover.

Nord-Trøndelag Bondelag ønsker å prioritere distriktsjordbruket. Arbeidsplasser og bosetting knyttet til landbruket, betyr relativt mest i distriktene. De grovforbaserte produksjonene, som melk- og storfekjøttproduksjon, ammeku og sau, har sin hovedtyngde i distriktene og må fortsatt løftes særskilt.

AK-tilskuddene for grovforareal er et viktig element når det gjelder lønnsomhet i grovforproduksjonene. Ubalansen i tilskuddsnivå mellom korn og grovfor, og mangelen på struktur i korntilskuddet favoriserer kornproduksjon i konkurransen om arealene. Nord-Trøndelag Bondelag går for en utflating av arealtilskuddet for grovfor, ved å fjerne tilskuddsreduksjonen på grovforareal over 250 dekar. En slik endring må dekkes inn med friske midler over statsbudsjettet. En utflating av AK-tilskudd bør kombineres med en generell styrking av husdyrtilskuddene.

Med vennlig hilsen

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Kåre Peder Aakre

Pål-Krister Vesterdal Langlid”